

## I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

## VÉLEMÉNYEK

## EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

**Az európai adatvédelmi biztos véleménye a bennfentes kereskedelemről és a piaci manipulációról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletrre, valamint a bennfentes kereskedelem és a piaci manipuláció büntetőjogi szankcióiról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatokról**

(2012/C 177/01)

AZ EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 16. cikkére,

tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára és különösen annak 7. és 8. cikkére,

tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre, <sup>(1)</sup>

tekintettel a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletrre <sup>(2)</sup> és különösen annak 28. cikke (2) bekezdésére,

ELFOGADTA A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT:

## 1. BEVEZETÉS

## 1.1 Egyeztetés az európai adatvédelmi biztossal

1. Ez a vélemény az európai adatvédelmi biztos pénzügyi ágazatra vonatkozó, egy napon elfogadott négy véleményéből álló csomag <sup>(3)</sup> részét képezi.
2. 2011. október 20-án a Bizottság elfogadta a bennfentes kereskedelemről és a piaci manipulációról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletrre irányuló javaslatot (a „javasolt rendelet”), valamint a bennfentes kereskedelem és a piaci manipuláció büntetőjogi szankcióiról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatot (a „javasolt irányelv”). A Bizottság megküldte a javasolt rendeletet és a javasolt irányelvet (a továbbiakban együttesen: „a javaslatok”) az európai adatvédelmi biztosnak egyeztetésre, az európai adatvédelmi biztos pedig 2011. október 31-én vette kézhez a dokumentumokat. 2011. december 6-án az Európai Unió Tanácsa egyeztetett az európai adatvédelmi biztossal a javaslatokról.

<sup>(1)</sup> HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

<sup>(2)</sup> HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

<sup>(3)</sup> Az európai adatvédelmi biztos 2012. február 10-i véleményei a banki jogszabályok felülvizsgálatáról, a hitelminősítő intézetekről, a pénzügyi eszközök piacairól (MiFID/MiFIR) és a piaci visszaélésről szóló jogszabálycsomagról.

3. A javasolt rendelet elfogadását megelőzően informális egyeztetésre került sor az európai adatvédelmi biztossal. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy számos észrevételét figyelembe vették a javaslatban.
4. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a Bizottság és a Tanács egyeztetett vele.

### 1.2 A javaslatok célkitűzései és hatálya

5. A 2003 elején elfogadott, a piaci visszaélésről szóló irányelv<sup>(1)</sup> közös uniós jogi keretet vezetett be a bennfentes kereskedelem és a piaci manipuláció megelőzésére, felderítésére és szankcionálására vonatkozóan.
6. Miután a piaci visszaélésről szóló irányelv már több éve hatályban van, a Bizottság értékelte az irányelv alkalmazását és számos problémát azonosított, köztük bizonyos eszközök és piacok szabályozásának hiányosságait, a hatékony végrehajtás hiányát (bizonyos információk és jogkörök nem állnak a szabályozó hatóságok rendelkezésére, továbbá a szankciók vagy hiányoznak, vagy nem eléggé visszatartó erejűek), egyes kulcsfontosságú fogalmak pontatlan meghatározását és a kibocsátók adminisztratív terheit.
7. E problémák és a pénzügyi világot átformáló jogalkotási, piaci és technikai fejlemények által hozott fontos változások miatt a Bizottság jogalkotási javaslatokat fogadott el a piaci visszaélésről szóló irányelv reformjára vonatkozóan, amelyek a javasolt rendeletből és a javasolt irányelvből állnak. A javasolt felülvizsgálat politikai célkitűzései a befektetői bizalom és a piac integritásának erősítése, valamint lépéstartás a piaci fejlődéssel a pénzügyi szektorban.
8. A javasolt rendelet különösen kiterjeszti a piaci visszaélésre vonatkozó keretrendszer hatályát, külön bűncselekménnyek minősíti a piaci manipuláció kísérletét és a bennfentes kereskedelem kísérletét, megerősíti az illetékes hatóságok vizsgálati hatáskörét, és minimumszabályokat állapít meg a közigazgatási intézkedésekre, szankciókra és bírságokra vonatkozóan.
9. A javasolt irányelv arra kötelezi a tagállamokat, hogy a szándékos bennfentes kereskedelem vagy piaci manipuláció, illetve e két bűncselekmény bármelyikének elkövetésére való felbujtás, valamint bűnszegély és elkövetési kísérlet esetén is büntetőjogi szankciókat alkalmazzanak. Kiterjeszti továbbá a felelősséget a jogi személyekre is, ideértve, amikor csak lehetséges, a jogi személyek büntetőjogi felelősségét.

### 1.3 Az európai adatvédelmi biztos véleményének célja

10. A javaslatokban tervezett, a piac integritásának és a befektetők védelmének erősítésére irányuló számos intézkedés érinti a magánszemélyek személyes adataik feldolgozásával kapcsolatos jogait.
11. Különösen akkor kerül sor személyes adatok gyűjtésére, feldolgozására és kicserélésére, amikor az illetékes hatóságok a bennfentes kereskedelem vagy a piaci visszaélés felderítése, jelentése, illetve szankcionálása érdekében nyomoznak vagy együttműködnek egymással. Ezenkívül a jogsértések bejelentésére ösztönző mechanizmus is személyes adatok feldolgozásával jár – a jogsértéseket bejelentő személy és a „megvádolt” személy adatai tekintetében egyaránt. Végül a szankciórendszer a személyes adatok védelméhez való jogot is érinti, amennyiben a szankciót a javasolt rendelet megsértéséért felelős személy azonosságának említésével teszik közzé.
12. Bár a javasolt rendelet számos olyan rendelkezést tartalmaz, amelyek érinthetik az egyén személyes adatai védelméhez való jogát, a javasolt irányelv konkrétan nem jár személyes adatok feldolgozásával. Ezért ez a vélemény a javasolt rendeletre, és különösen a következő kérdésekre helyezi a hangsúlyt: 1) az adatvédelmi jogszabályok alkalmazhatósága; 2) a bennfentesek jegyzéke; 3) az illetékes hatóságok hatásköre; 4) a gyanús ügyletek felderítésére és bejelentésére szolgáló rendszerek; 5) információcsere harmadik országokkal; 6) a szankciók közzététele és a jogsértések bejelentése.

<sup>(1)</sup> Az Európai Parlament és a Tanács 2003. január 28-i 2003/6/EK irányelve a bennfentes kereskedelemről és a piaci manipulációról (piaci visszaélés), HL L 96., 2003.4.12., 16. o.

## 2. A JAVASLATOK ELEMZÉSE

### 2.1 Az adatvédelmi jogszabályok alkalmazhatósága

13. A javasolt rendeletnek mind a preambuluma <sup>(1)</sup>, mind a rendelkezései <sup>(2)</sup> említik az Alapjogi Chartát, a 95/46/EK irányelvet és a 45/2001/EK rendeletet. A javasolt rendelet 22. cikke általános szabályként kifejezetten úgy rendelkezik, hogy „a személyes adatok a tagállamok által e rendelet keretei között végzett feldolgozása tekintetében az illetékes hatóságok a 95/46/EK irányelv rendelkezéseit alkalmazzák. A személyes adatok az EÉPH által e rendelet keretei között végzett feldolgozása tekintetében az EÉPH a betartja a 45/2001/EK rendelet rendelkezéseit.” Ezenkívül a rendelkezés a személyes adatok vonatkozásában 5 éves maximális megőrzési időről rendelkezik.
14. Az európai adatvédelmi biztos nagyon is üdvözlöi ezt az átfogó rendelkezést, és általánosságban méltányolja az adatvédelmi jogszabályok kifejezett említését a javasolt rendeletben. Javasolja azonban a rendelkezés újrafogalmazását, kiemelve a meglévő adatvédelmi jogszabályok alkalmazhatóságát. Ezenfelül pontosítani kellene a 95/46/EK irányelvre való hivatkozást: rögzíteni kellene, hogy a rendelkezések a 95/46/EK irányelvet végrehajtó nemzeti szabályokkal összhangban alkalmazandók. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javasolt rendelet egyes rendelkezései kifejezetten említik a 95/46/EK irányelvet és/vagy a 45/2001/EK rendeletet. Ez kiemeli a vonatkozó adatvédelmi szabályok konkrét esetekben történő alkalmazását, de nem következik belőle, hogy a szabályok nem alkalmazandók, ha ezt a(z esetlegesen) személyes adatok feldolgozásával járó minden egyes rendelkezés kifejezetten nem említi.
15. Ahogyan a (33) preambulumbekkezdésben szerepel, más preambulumbekkezdéseknek is következetesen azt a szóhasználatot kellene követniük, miszerint a tagállamoknak be „kell”, nemcsak „kellene” tartaniuk a vonatkozó adatvédelmi jogszabályokat, mivel azok hatályosak, és alkalmazhatóságuk tekintetében nincs helye mérlegelésnek.

### 2.2 Bennfentesek jegyzéke

16. A javasolt rendelet a pénzügyi eszköz kibocsátói, illetve a kibocsátási egységek piacának szereplőire vonatkozóan tartalmazza azt a kötelezettséget, miszerint az említetteknek jegyzéket kell készíteniük azokról az általuk munkaszerződés alapján vagy más módon foglalkoztatott személyekről, akik bennfentes információkhoz férnek hozzá (13. cikk (1) bekezdés). A gyorsan növekvő kvv-k piacára bevezetett pénzügyi eszközök kibocsátói mentesülnek e kötelezettség alól, kivéve ha az illetékes hatóság e jegyzék elkészítésére kéri őket (13. cikk (2) bekezdés).
17. Az európai adatvédelmi biztos tudomásul veszi, hogy egy ilyen jegyzék fontos eszköz lehet az illetékes hatóságok számára a bennfentes kereskedelem vagy a piaci visszaélés lehetséges eseteinek nyomozása során, ezért erre szükség van. Mivel azonban a jegyzékek személyes adatok feldolgozásával járnak, fő adatvédelmi előírásokat és garanciákat kellene rögzíteni az alapvető jogszabályban. Ezért az európai adatvédelmi biztos ajánlja, hogy a javasolt rendelet egyik érdemi rendelkezésében kifejezetten említsék meg a jegyzék célját. A 95/46/EK irányelv 6. cikke szerint a cél valóban minden adatfeldolgozás egyik alapvető eleme.
18. A javasolt rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerint a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján intézkedéseket fogad el, amelyekben meghatározza a jegyzék tartalmi követelményeit (ideértve az azonosítást szolgáló információkat és a bennfentesek jegyzékére felvett személyek kiválasztásának módját); továbbá azokat a feltételeket, amelyek mellett a jegyzéket el kell készíteni (beleértve azokat a feltételeket, amelyek mellett a jegyzéket frissíteni kell, valamint megőrzésének időtartamát és a jegyzékbe vett személyek felelősségi körét). Ugyanakkor az európai adatvédelmi biztos a következőket ajánlja:
- a jegyzék főbb elemeit (a felvett személyek kiválasztásának módját mindenképpen) magában a javasolt rendeletben rögzítsék,
  - a szöveg tartalmazzon egy arra vonatkozó hivatkozást, hogy egyeztetni kell az európai adatvédelmi biztossal, amennyiben a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok személyes adatok feldolgozását érintik.

### 2.3 Az illetékes hatóságok hatásköre

19. A 17. cikk (2) bekezdése felsorolja azokat a felügyeleti és vizsgálati hatásköröket, amelyekkel az illetékes hatóságoknak a javasolt rendelet szerinti feladataik teljesítéséhez minimumkövetelményként rendelkezniük kell.

<sup>(1)</sup> Lásd a javasolt rendelet (33), (35), (39) és (40) preambulumbekkezdését.

<sup>(2)</sup> Lásd a javasolt rendelet 17. cikkének (4) bekezdését, 22., 23. cikkét és 29. cikke (1) bekezdésének c) pontját.

20. A magánélet védelmével és az adatvédelemmel fennálló összefüggésük miatt két hatáskört különösen ki kell emelni: a magánterületre való belépést bármilyen formátumú dokumentum lefoglalása céljából, és meglévő telefon- és adatforgalmi nyilvántartások bekérése.

### 2.3.1 A magánterületre való belépésre irányuló hatáskör

21. A magánterületre való belépés bármilyen formátumú dokumentum lefoglalása céljából nagymértékben beavatkozó jellegű hatáskör, ami a magánélethez való jog gyakorlását is akadályozza. Ezért szigorú feltételekhez kellene kötni, és megfelelő biztosítékokkal kellene körülbástyázni<sup>(1)</sup>. A 17. cikk (2) bekezdésének e) pontja előírja, hogy a magánterületre való belépéshez az igazságügyi szervtől a tagállami jognak megfelelően beszerzett előzetes engedély, valamint alapos gyanú szükséges arra, hogy a vizsgálat tárgyához kapcsolódó dokumentumok bennfentes kereskedelem vagy piaci manipuláció bizonyítása szempontjából lényegesek lehetnek. Az európai adatvédelmi biztos méltányolja, hogy a szöveg korlátozza az illetékes hatóságok hatáskörét azzal, hogy a magánterületre való belépés feltételül a javasolt rendelet vagy irányelv megsértésének alapos gyanúját és igazságügyi szervtől beszerzett előzetes engedélyt ír elő. Az adatvédelmi biztos úgy véli azonban, hogy az igazságügyi szerv előzetes engedélyére vonatkozó általános követelmény – függetlenül attól, hogy nemzeti jogszabály ezt előírja-e – a szóban forgó hatáskör esetleges beavatkozó jellegére tekintettel indokolt és egyben szükséges is.
22. A javasolt rendelet (30) preambulumbekzdése meghatároz olyan eseteket, amikor a magánterületre való belépés szükséges, azaz ha a korábban tájékoztatásra felszólított személy a felszólításnak részben vagy egészben nem tett eleget; vagy alapos okkal feltételezhető, hogy a felszólításnak a felszólított személy nem tenne eleget, vagy a felszólításban megjelölt dokumentumokat vagy információt eltávolítaná, módosítaná vagy megsemmisítené. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli ezeket az előírásokat. Úgy véli azonban, hogy a fentiek kiegészítő biztosítékok, amelyek a magánélet tiszteletben tartásához való jog biztosításához szükségesek, ezért ezeket a magánterületre való belépés feltételeként érdemi rendelkezésben kellene szerepeltetni.

### 2.3.2 Meglévő telefon- és adatforgalmi nyilvántartások bekérésére irányuló hatáskör

23. A 17. cikk (2) bekezdésének f) pontja felhatalmazza az illetékes hatóságokat „távközlési szolgáltató vagy befektetési vállalkozás meglévő telefon- és adatforgalmi nyilvántartásának bekérésére”, bár egyértelművé teszi, hogy a bekérésnek feltétele, hogy „alapos okkal feltételezhető” legyen, hogy a nyilvántartások a javasolt rendelet vagy a javasolt irányelv értelmében „bennfentes kereskedelem vagy piaci manipuláció bizonyítása szempontjából lényegesek lehetnek”. A nyilvántartás ugyanakkor nem terjedhet ki „a tárgyát képező kapcsolattartás tartalmára”. Ezenfelül a 17. cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a (2) bekezdésben említett hatáskörök a tagállami joggal összhangban gyakorolhatók.
24. Az elektronikus kommunikációs eszközök használatával kapcsolatos adatok igen sok személyes adatot továbbíthatnak; ilyen pl. a hívó és a hívást fogadó fél személyazonossága, a hívás ideje és tartama, a híváshoz használt hálózat, hordozható eszköz esetén a felhasználó földrajzi helye stb. Az internet- és email-használatra vonatkozó egyes forgalmi adatok (például a felkeresett weboldalak listája) ezenfelül fontos részleteket fedhetnek fel a kommunikáció tartalmáról. A forgalmi adatok feldolgozása továbbá sérti a levéltitkot. Figyelemmel erre, a 2002/58/EK irányelv<sup>(2)</sup> (az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) elvként kimondja, hogy a forgalmi adatokat törölni kell vagy anonimmá kell tenni, ha a közlés továbbításához ezek már nem szükségesek<sup>(3)</sup>. Ezen irányelv 15. cikkének (1) bekezdése szerint a tagállamok nemzeti jogszabályaikban konkrét jogszerű célokból eltérhetnek ettől a szabálytól, de a korlátozásnak egy demokratikus társadalomban szükségesnek, megfelelőnek és arányosnak kell lennie e célok elérése érdekében<sup>(4)</sup>.

<sup>(1)</sup> Lásd különösen az EJB 1993. február 23-i, 10828/84. számú *Funcke kontra Franciaország* ügyet.

<sup>(2)</sup> Az Európai Parlament és a Tanács 2002. július 12-i 2002/58/EK irányelve az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről, HL L 201., 2002.7.31., 37. o.

<sup>(3)</sup> Lásd a 2002/58/EK irányelv 6. cikkének (1) bekezdését (HL L 201., 2002.7.31., 45. o.).

<sup>(4)</sup> A 2002/58/EK irányelv 15. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az ilyen jellegű korlátozásnak – a 95/46/EK irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében említettek szerint – egy demokratikus társadalomban szükséges, megfelelő és arányos intézkedésnek kell minősülnie a nemzetbiztonság (vagyis az állam biztonsága), a nemzetvédelem és a közbiztonság védelme érdekében, valamint a bűncselekmények, illetve az elektronikus hírközlési rendszer jogosulatlan használata megelőzésének, kivizsgálásának, felderítésének és üldözésének a biztosítása érdekében. E célból a tagállamok többek között jogszabályi intézkedéseket fogadhatnak el az adatoknak az e bekezdésben megállapított indokok alapján korlátozott ideig történő visszatartására vonatkozóan.

25. Az európai adatvédelmi biztos tudomásul veszi, hogy a Bizottság által a javasolt rendeletben megjelölt célok jogszerűek. Megérti, hogy szükség van olyan kezdeményezésekre, amelyek célja a pénzügyi piacok felügyeletének erősítése, e piacok szilárdságának megőrzése, valamint a befektetők és a gazdaság egészének fokozottabb védelme érdekében. A forgalmi adatokra közvetlenül vonatkozó vizsgálati hatásköröknek azonban – tekintettel potenciálisan betolakodó jellegükre – meg kell felelniük a szükségesség és arányosság követelményének, azaz arra kell korlátozódniuk, ami a megjelölt cél eléréséhez megfelelő, és nem terjedhetnek túl a cél eléréséhez szükséges mértéken<sup>(1)</sup>. Ezt figyelembe véve tehát alapvető fontosságú, hogy a rendelkezések személyi és tárgyi hatályát, valamint alkalmazhatóságuk körülményeit és feltételeit egyértelműen fogalmazzák meg. Ezenfelül megfelelő garanciákat kell nyújtani a visszaélés veszélyével szemben.
26. A szóban forgó telefon- és adatforgalmi nyilvántartások nyilvánvalóan a 95/46/EK irányelv, a 2002/58/EK irányelv és a 45/2001/EK rendelet szerinti személyes adatok feldolgozásával járnak együtt. A javasolt rendelet (31) preambulumbekzdése említi, hogy: „a telefon- és adatforgalmi nyilvántartások alapján azonosítható lehet a hamis vagy félrevezető információ terjesztéséért felelős személy, továbbá megállapítható lehet az, hogy bizonyos személyek egy adott időpontban kapcsolatban álltak egymással, valamint a két vagy több személy közötti kapcsolat megléte”<sup>(2)</sup>. Ezért biztosítani kell, hogy a személyes adatok tisztességes és jogszerű feldolgozásának az irányelvekben és a rendeletben rögzített feltételei teljes mértékben teljesüljenek.

#### 2.3.3 Az igazságügyi szerv engedélye mint követelmény

27. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a 17. cikk (3) bekezdése szerint ezt a hatáskört a nemzeti joggal összhangban kell gyakorolni, tehát ez a bekezdés nem említi kifejezetten az igazságügyi szerv előzetes engedélyét, mint a magánterületre való belépés esetében. Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy tekintettel a szóban forgó hatáskör esetleges beavatkozó jellegére, valamint az uniós tagállamokban a jogszabályok összehangolt alkalmazása érdekében az igazságügyi szerv előzetes engedélyének általános követelménye minden esetben – függetlenül attól, hogy a nemzeti jog előírja-e – indokolt lenne. Azt is mérlegelni kellene, hogy különféle tagállami jogszabályok rendelkeznek különleges garanciákról az otthon sérthetlenségére vonatkozóan, amelyek a közigazgatási jellegű hatóságok által végzett aránytalan és nem körültekintően szabályozott nyomozással, házkutatással, illetve foglálással szemben biztosítanak védelmet.
28. Ezenfelül az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy az illetékes hatóságok telefon- és forgalmiadat-kérésével kapcsolatos követelményre vonatkozóan írják elő hivatalos határozat meghozatalát, amely megjelöli a kérés jogalapját és célját, azt, hogy a kérés milyen adatokra irányul, az adatok átadására vonatkozó határidőt és a címzett azon jogát, hogy a Bíróságtól kérje a határozat felülvizsgálatát.

#### 2.3.4 A telefon- és adatforgalmi nyilvántartások meghatározása

29. A javasolt rendeletben nem szerepel a „telefon- és adatforgalmi nyilvántartások” fogalmának meghatározása. A 2002/58/EK irányelv (az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) „forgalmi adatokat” említi, de a „telefon- és adatforgalmi nyilvántartások” fogalma nem szerepel benne. Egyértelmű, hogy e fogalom pontos jelentése meghatározza, hogy milyen hatást tesz a vizsgálati hatáskör az érintett személyek magánéletének és személyes adatainak védelmére. Az európai adatvédelmi biztos a „forgalmi adatok” 2002/58/EK irányelvben szereplő fogalom meghatározásában már meglévő terminológia használatát javasolja.
30. A 17. cikk (2) bekezdésének f) pontja „távközlési szolgáltató (...) meglévő telefon- és adatforgalmi nyilvántartását” említi. Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv azt az elvet rögzíti, hogy a forgalmi adatokat törölni kell, ha az adatgyűjtés céljához már nem szükségesek. Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 15. cikkének (1) bekezdése alapján azonban a tagállamok bűnüldözési célok érdekében eltérhetnek ettől a kötelezettségtől. Az adatmegőrzési irányelv – a „súlyos” bűncselekmények vizsgálása, felderítése és üldözése érdekében történő adatmegőrzés tekintetében – össze kívánja hangolni az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 15. cikkének (1) bekezdése szerinti tagállami kezdeményezéseket.

<sup>(1)</sup> Lásd pl. a C-92/09. és C-93/09. sz. *Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09), Hartmut Eifert (C-92/09) kontra Land Hessen* egyesített ügyekben hozott ítélet (az EBHT-ban még nem tették közzé) 74. pontját.

<sup>(2)</sup> Lásd még a javasolt rendelet indokolását a 12. oldalon.

31. A kérdés az, hogy a 17. cikk (2) bekezdésének f) pontjában említett telefon- és adatforgalmi nyilvántartások azokra az adatokra vonatkoznak-e, amelyek az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv által szabályozott forgalmi és helymeghatározó adatok tárolása révén állnak rendelkezésre, vagy az adatmegőrzési irányelv által előírt kiegészítő adatokra értendők. Az utóbbi lehetőség súlyos aggodalmakat vetne fel, mivel az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv 15. cikkének (1) bekezdésében foglalt eltéréseket (bűncselekmények megelőzése, felderítése, kivizsgálása és üldözése) arra használnák fel, hogy szélesítsék azon célok körét, amelyek érdekében az adatmegőrzési irányelv szerint adatok megőrzésére kerülhet sor („súlyos” bűncselekmény kivizsgálása, felderítése és üldözése). Másként kifejezve, az adatmegőrzési irányelv alapján megőrzött adatokat ilyen módon az irányelvben nem előírányzott célokra is felhasználnák. Ezzel európai szinten még szélesebbre nyitnák a „jogi kiskaput”, ami a jelenleg hatályos adatmegőrzési irányelv egyik legnagyobb hibája<sup>(1)</sup>.
32. Az európai adatvédelmi biztos ezért nyomatékosan ajánlja, hogy határozzák meg a telefon- és adatforgalmi nyilvántartások azon kategóriáit, amelyeket az illetékes hatóságok bekérhetnek. Ezeknek az adatoknak helyesnek és lényegesnek kell lenniük, és nem haladhatják meg a hozzáférés és a feldolgozás célját. Ezenkívül az európai adatvédelmi biztos ajánlja, hogy a 17. cikk (2) bekezdésének f) pontjában szereplő adatok körét a 2002/58/EK irányelv (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) keretében a távközlési szolgáltatók által általában feldolgozott („őrzött”) adatokra korlátozzák. Ebből a körből elvben ki vannak zárva az adatmegőrzési irányelv céljaira megőrzött adatok, amennyiben az ezekhez való hozzáférés nem „súlyos” bűncselekmény kivizsgálása, felderítése vagy üldözése céljából történik<sup>(2)</sup>.
33. A 17. cikk (2) bekezdésének f) pontja „befektetési vállalkozás meglévő telefon- és adatforgalmi nyilvántartásához” való hozzáférésről rendelkezik. A szövegben meg kellene határozni, hogy a rendelkezés mely nyilvántartás-kategóriákra és pontosan milyen vállalkozásokra utal. Az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a nyilvántartásoknak meg kellene egyezniük a pénzügyi eszközök piacairól szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvjavaslatban („MiFID-javaslat”) említett nyilvántartásokkal. Kiemeli, hogy már tett észrevételeket a javaslattal kapcsolatban, amelyek keretében e fogalmak pontosítását is javasolta<sup>(3)</sup>. Ezenkívül, amennyiben a telefon- és forgalmi adatok a MiFID-tervezet 16. cikkének (7) bekezdésében említett telefonbeszélgetésekre és elektronikus kommunikációra is vonatkoznak, az európai adatvédelmi biztos ajánlotta a szóban forgó kommunikációk rögzítése céljának, valamint annak meghatározását, hogy milyen típusú kommunikációt és a kommunikációk milyen adatkategóriáit kell rögzíteni<sup>(4)</sup>.
34. Végül az európai adatvédelmi biztos örömmel nyugtázza, hogy a szöveg a nyilvántartásokhoz való hozzáférés feltételeként előírja a javasolt rendelet vagy a javasolt irányelv megszegésének alapos gyanúját, és kifejezetten kizárja az illetékes hatóságok hozzáférését a kommunikáció tartalmához.

#### 2.4 A gyanús ügyletek felderítésére és bejelentésére szolgáló rendszerek

35. A javasolt rendelet 11. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kereskedési helyszín üzemeltetője köteles hatékony intézkedéseket és eljárásokat bevezetni és fenntartani a piaci visszaélés megelőzése és felderítése céljából. Ezenfelül a (2) bekezdés szerint a foglalkozásszerűen ügyleteket kötő

<sup>(1)</sup> Ezzel kapcsolatban lásd az európai adatvédelmi biztos 2011. május 31-i véleményét az adatmegőrzésről szóló 2006/24/EK irányelvre vonatkozó, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek benyújtott bizottsági értékelő jelentésről (pl. a vélemény 24. pontját).

<sup>(2)</sup> Az európai adatvédelmi biztos emlékeztetni kíván arra a problémára, hogy a „súlyos bűncselekmény” fogalmának nem létezik európai szintű meghatározása. Az adatvédelmi biztos valóban kiemelte, hogy az adatmegőrzési irányelvről szóló bizottsági értékelő jelentés szerint az, hogy a „súlyos bűncselekmény” fogalmába tartozó bűncselekmények körének pontos meghatározását tagállami hatáskörben hagyták, igen sokféle célra lehetővé tette az adatok felhasználását. A Bizottság kimondta, hogy „a legtöbb, jogszabályt átültető tagállam a jogszabályai értelmében lehetővé teszi a megőrzött adatoknak az irányelv hatályán túlmutató felhasználását és elérését, ideértve általában véve a bűncselekmények megelőzését és leküzdését, valamint az emberi élet kockáztatását”. Lásd az adatmegőrzésről szóló 2006/24/EK irányelvre vonatkozó, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek benyújtott 2011. május 31-i bizottsági értékelő jelentésről szóló vélemény 24., 71. és 72. pontját.

<sup>(3)</sup> A 71. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerint a MiFID-tervezet értelmében az illetékes hatóságok bekérhetik a befektetési vállalkozásoknál vezetett meglévő telefon- és adatforgalmi nyilvántartásokat, amennyiben okkal feltételezhető, hogy fennáll a MiFID-tervezet rendelkezéseinek megszegése.

<sup>(4)</sup> Lásd az európai adatvédelmi biztos 2012. február 10-i, a pénzügyi eszközök piacairól és a 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre (átdolgozás), valamint a pénzügyi eszközök piacairól és a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló (EMIR) rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó véleményét.

vagy teljesítő személy rendszert működtet az olyan megbízások és ügyletek felderítése és bejelentése céljából, amelyek bennfentes kereskedelemnek, piaci manipulációnak, vagy a piaci manipuláció vagy bennfentes kereskedelem kísérletének minősülhetnek. Gyanú esetén haladéktalanul értesítik az illetékes hatóságot. A Bizottság elfogadja azokat a szabályozástechnikai standardokat, amelyekben meghatározza az első bekezdésben említett megfelelő szabályokat és eljárásokat, valamint a második bekezdésben említett rendszereket és értesítési sablonokat (a 11. cikk (3) bekezdésének utolsó mondata).

36. Amennyiben valószínűsíthető, hogy ezek a rendszerek személyes adatokat is érintenek (pl. a bennfentesek jegyzékében szereplő személyek ügyleteinek nyomon követése), az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja, hogy a szóban forgó standardokat a „beépített adatvédelem” elve szerint kell kidolgozni, ami az adatvédelemnek és a magánélet védelmének beépítése a személyes adatok feldolgozásával járó új termékekbe, szolgáltatásokba és eljárásokba már azok kialakításától kezdve<sup>(1)</sup>. Ezenkívül az európai adatvédelmi biztos azt ajánlja, hogy a szöveg tartalmazzon egy arra vonatkozó hivatkozást, hogy egyeztetni kell az európai adatvédelmi biztossal, amennyiben e szabályozástechnikai standardok személyes adatok feldolgozását érintik.

## 2.5 Információcsere harmadik országokkal

37. Az európai adatvédelmi biztos nyugtázza a 95/46/EK irányelvre, különösen annak 25. vagy 26. cikkére tett hivatkozást, valamint a javasolt rendelet 23. cikkében említett, személyes adatok harmadik országokba történő továbbításával kapcsolatos egyedi biztosítékokat. Konkrétan az adattovábbításokkal kapcsolatos kockázatokra tekintettel az eseti értékelés, az adattovábbítás szükségességének biztosítása, az illetékes hatóság kifejezett előzetes engedélyének előírása harmadik országba, illetve harmadik ország által történő adattovábbításhoz, valamint a személyes adatokat átvevő harmadik országban a személyes adatok megfelelő védelmének megléte megfelelő biztosítékoknak tekinthetők.

## 2.6 A szankciók közzététele

### 2.6.1 A szankciók kötelező közzététele

38. A javasolt rendelet 26. cikkének (3) bekezdése annak biztosítására kötelezi a tagállamokat, hogy az illetékes hatóságok a javasolt rendelet megsértéséért alkalmazott minden közigazgatási intézkedést vagy szankciót indokolatlan késedelem nélkül tegyenek közzé, ezen belül legalább a jogsértés típusára és jellegére és a felelős személyek azonosságára vonatkozó információkat, kivéve ha az ilyen közzététel súlyosan veszélyeztetné a pénzügyi piacok stabilitását.
39. A szankciók közzététele fokozott visszatartó erővel bírna, mivel a tényleges és potenciális bűnelkövetők a hírnevüket érő jelentős károk elkerülése érdekében tartózkodnának a bűncselekmények elkövetésétől. Ezenfelül növelné az átláthatóságot, mivel a piaci szereplők tudomására hozná, hogy egy bizonyos személy jogsértést követett el. Ez a kötelezettség csak akkor enyhébb, ha a közzététel aránytalan kárt okozna az érintett feleknek, amely esetben az illetékes hatóságok anonim módon teszik közzé a szankciókat.
40. Az európai adatvédelmi biztos üdvözlöi, hogy a (35) preambulumbekkezdés a szankciók elfogadása és közzététele tekintetében hivatkozik az Alapjogi Chartára, és különösen a személyes adatok védelméhez való jogra. Nincs azonban meggyőződve arról, hogy a szankciók kötelező közzététele a jelenlegi szövegezés szerint megfelel a Bíróság Schecke-ítéletében<sup>(2)</sup> egyértelművé tett adatvédelmi jogi követelményeknek. Álláspontja szerint az intézkedés célja, szükségessége és arányossága nincs megfelelően meghatározva, és mindenképpen megfelelő biztosítékokat kell beépíteni a magánszemélyek jogaival kapcsolatos veszélyekkel szemben.

### 2.6.2 A közzététel szükségessége és arányossága

41. A Schecke-ügyben hozott ítéletében a Bíróság megsemmisítette egy tanácsi rendelet és egy bizottsági rendelet azon rendelkezéseit, amelyek kötelezővé tették a mezőgazdasági alapok kedvezményezettjeire vonatkozó adatok – köztük a kedvezményezettek azonosító adatai és a kapott összegek – közzétételét. A Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó közzététel az Európai Unió Alapjogi Chartája (a „Charta”) 8. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozó személyesadat-kezelésnek minősül, ezért sérti a Charta 7. és 8. cikkében elismert jogokat.

<sup>(1)</sup> Lásd az európai adatvédelmi biztos 2011. január 14-i véleményét „A személyes adatok Európai Unión belüli védelmének átfogó megközelítése” című, az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett bizottsági közleményről (HL C 181., 2011.6.22., 1 o.) 108–115. pont.

<sup>(2)</sup> A C-92/09. és C-93/09. sz. *Schecke* egyesített ügyekben hozott ítélet 56–64. pontja.

42. Miután elemezte, hogy „a személyes adatok védelme alóli kivételeknek és a védelem korlátozásainak a feltétlenül szükséges mérték határain belül kell maradniuk”, a Bíróság a közzététel céljának és arányosságának elemzését is elvégezte. Megállapította, hogy semmi nem utal arra, hogy a szóban forgó jogszabályok elfogadása során a Tanács és a Bizottság figyelembe vette az információk közzétételének olyan módozatait, amelyek megfelelnek e közzététel céljának, és egyben kevésbé sértik az érintett kedvezményezettek jogait.
43. Úgy tűnik, a javasolt rendelet 26. cikkének (3) bekezdését ugyanazok a hiányosságok befolyásolták, mint amelyeket a Bíróság a Schecke-ítéletben kiemelt. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amikor egy személyes adatok közzétételét előíró rendelkezés adatvédelmi követelményeknek való megfelelését elemzik, rendkívül fontos, hogy a tervezett közzététel egyértelmű és jól meghatározott célt szolgáljon. Csak az egyértelmű és jól meghatározott cél esetén mérhető fel, hogy az érintett személyes adatok közzététele ténylegesen szükséges és arányos-e. <sup>(1)</sup>
44. A javaslat és az azt kísérő okmányok (azaz a hatásvizsgálatról szóló jelentés) elolvasása után az európai adatvédelmi biztosnak az a benyomása, hogy ezen intézkedés célja, és ennélfogva annak szükségessége nem egyértelműen megalapozott. A javaslat preambuluma nem szól ezekről a kérdésekről, a hatásvizsgálat pedig csak általános pozitív hatásokat említ (visszatartó hatás a piaci visszaéléssel kapcsolatban, a befektetők védelmének erősítése, a kibocsátók egyenlő kezelése, jobb végrehajtás), és csupán megemlíti, hogy „a szankciók közzététele rendkívül fontos a pénzügyi piacok átláthatóságának fokozása és az irántuk való bizalom fenntartása érdekében”, továbbá „a kiszabott szankciók közzététele hozzájárul a visszatartás mint célkitűzés megvalósításához, és javítja a piac integritását és a befektetői bizalmat” <sup>(2)</sup>. Egy ilyen általános kijelentés nem tűnik elegendőnek a javasolt intézkedés szükségességének alátámasztásához. Ha az általános cél a fokozott visszatartás, úgy tűnik, a Bizottságnak konkrétan meg kellett volna magyaráznia, hogy a súlyosabb pénzbüntetések (vagy a megnevezésnek és megszégyenítésnek nem minősülő más szankciók) miért nem lettek volna elegendők.
45. Ezenfelül a hatásvizsgálatról szóló jelentés a jelek szerint nem veszi figyelembe a kevésbé beavatkozó jellegű módszereket, amilyen pl. az esetenként eldöntendő közzététel. Különösen az utóbbi opció tűnik első látásra arányosabb megoldásnak, különösen ha figyelembe vesszük, hogy a közzététel – ahogyan a 26. cikk (1) bekezdésének d) pontja is elismeri – szankció, amelyet ezért esetenként kell vizsgálni, figyelemmel az adott körülményekre, mint pl. a jogsértés súlyossága, a személyes felelősség mértéke, a visszaesés, a harmadik felek vesztesége stb. <sup>(3)</sup>.
46. A hatásvizsgálatról szóló jelentés nem ad magyarázatot arra, hogy az eseti alapon alkalmazott közzététel miért nem elegendő. Csak arra utal, hogy a kirótt szankciók közzététele „hozzájárul a választási és mérlegelési lehetőségek megszüntetése célkitűzésének teljesüléséhez, mivel – amennyiben lehetséges – megszünteti a tagállamok jelenlegi mérlegelési jogkörét, amely alapján úgy dönthetnek, hogy nem írják elő az ilyesfajta közzétételt” <sup>(4)</sup>. Az európai adatvédelmi biztos álláspontja szerint az ügynek a konkrét körülmények figyelembevételével történő vizsgálata arányosabb, ezért a minden esetben kötelező közzététellel szemben ez a megfelelőbb opció. A mérlegelési jogkör lehetővé tenné például az illetékes hatóság számára, hogy kevésbé súlyos jogsértés esetén, ha a jogsértés nem okozott jelentősebb kárt, ha az adott fél együttműködő hozzáállást tanúsít stb., eltekintsen a közzétételtől. A hatásvizsgálat keretében lefolytatott vizsgálat tehát nem oszlatja el az intézkedés szükségességével és arányosságával kapcsolatos kétségeket.

### 2.6.3 A megfelelő biztosítékok szükségessége

47. A javasolt rendeletnek megfelelő biztosítékokról kellett volna rendelkeznie a különböző érdekek közötti méltányos egyensúly megteremtése érdekében. Először is biztosítékok szükségesek a vádlott azon jogával kapcsolatban, hogy egy határozatot bíróság előtt megtámadhasson, valamint az ártatlanság

<sup>(1)</sup> Ezzel kapcsolatban lásd még az európai adatvédelmi biztos 2011. április 15-i véleményét az Unió éves költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, HL C 215., 2011.7.21., 13–18. o.

<sup>(2)</sup> Lásd a hatásvizsgálat 166. oldalát.

<sup>(3)</sup> Azaz a javasolt rendelet 27. cikkével összhangban, amely a szankció megállapításának kritériumait rögzíti.

<sup>(4)</sup> Lásd a hatásvizsgálat 167. oldalát.



véleménye biztosított legyen a számára. Ezzel kapcsolatban a 26. cikk (3) bekezdésébe konkrét rendelkezést kellett volna beépíteni, amely megfelelő intézkedések megtételére kötelezi az illetékes hatóságokat egyrészt olyan esetekben, amikor a határozat megfellebbezhető, másrészt amikor a határozatot végül a bíróság megsemmisíti <sup>(1)</sup>.

48. Másodszor a javasolt rendeletnek biztosítania kellene, hogy az érintettek jogait proaktív módon tiszteletben tartsák. Az európai adatvédelmi biztos méltányolja, hogy a javaslat végleges változata olyan rendelkezést tartalmaz, ami lehetőséget nyújt a közzététel kizárására olyan esetekben, amikor az aránytalan kárt okozna. A proaktív megközelítés azonban azzal járna, hogy az érintetteket előre tájékoztatják a velük szemben szankciót megállapító határozat közzétételéről és arról, hogy lényeges jogos érdek alapján megilleti őket a 95/46/EK irányelv 14. cikke szerinti tiltakozási jog <sup>(2)</sup>.
49. Harmadszor, bár a javasolt rendelet nem határozza meg, hogy milyen médiumban kell az információt közzétenni, a gyakorlatban feltételezhető, hogy a legtöbb tagállamban a közzététel az interneten történne. Az internetes közzététel speciális kérdéseket és kockázatokat vet fel különösen azzal kapcsolatban, hogy biztosítani kell, hogy az információt a szükségesnél hosszabb ideig ne őrizzék meg online, és az adatokat ne lehessen manipulálni vagy megváltoztatni. A külső keresőmotorok használata szintén azzal a veszéllyel jár, hogy az információ kiragadható annak összefüggéséből, és nehezen ellenőrizhető csatornákon keresztül továbbítható az interneten és azon kívül <sup>(3)</sup>.
50. A fentiekre tekintettel kötelezni kell a tagállamokat annak biztosítására, hogy az érintettek személyes adatait kizárólag ésszerű ideig őrizzék meg online, és azt követően következetesen töröljék azokat <sup>(4)</sup>. Ezenkívül a tagállamokat megfelelő biztonsági intézkedések és garanciák biztosítására is kötelezni kellene, különösen a külső keresőmotorok használatával összefüggő kockázatok elleni védelem érdekében <sup>(5)</sup>.

#### 2.6.4 Következtetés

51. Az európai adatvédelmi biztos véleménye szerint a szankciók kötelező közzétételére vonatkozó rendelkezés – a jelenlegi formájában – nem áll összhangban a magánélet védelméhez és az adatvédelemhez való alapvető jogokkal. A jogalkotónak gondosan meg kell vizsgálnia a javasolt rendszer szükségességét és ellenőriznie kell, hogy a közzétételi kötelezettség nem terjed-e túl a kívánt közérdekű cél eléréséhez szükséges mértéken, és nincsenek-e kevésbé korlátozó eszközök e cél elérésére. Ezen arányossági vizsgálat eredményére is figyelemmel a közzétételi kötelezettséget minden esetben megfelelő garanciákkal kell alátámasztani, amelyek biztosítják az ártatlanság védelme, az érintett személyek tiltakozáshoz való jogának tiszteletben tartását, az adatok biztonságát és pontosságát, valamint azok megfelelő idő elteltével történő törlését.

### 2.7 A jogsértések bejelentése

52. A javasolt rendelet 29. cikke a jogsértések bejelentésével kapcsolatban hatékony mechanizmusok bevezetésére kötelezi a tagállamokat; ezek „belső visszaélés-jelentési rendszerek” néven is ismertek. Bár ezek a rendszerek a rendelkezések betartásának hatékony eszközei lehetnek, adatvédelmi szempontból súlyos kérdéseket vetnek fel <sup>(6)</sup>.

<sup>(1)</sup> A nemzeti hatóságok például a következő intézkedéseket mérlegelhetnék: a közzététel elhalasztása a fellebbezés elutasításáig, vagy – ahogy a hatásvizsgálatról szóló jelentés is javasolja – annak egyértelmű feltüntetése, hogy a határozat még megfellebbezhető, és jogerőre emelkedéséig a magánszemély ártatlanságát kell védelmezni, illetve helyesbítés közzététele olyan esetekben, amikor a határozatot a bíróság semmisíti meg.

<sup>(2)</sup> Lásd az európai adatvédelmi biztos 2007. április 10-i véleményét a közös agrárpolitika finanszírozásáról, HL C 134., 2007.6.16., 1–3. o.

<sup>(3)</sup> Ezzel kapcsolatban lásd az olasz adatvédelmi hatóság „Personal Data As Also Contained in Records and Documents by Public Administrative Bodies: Guidelines for Their Processing by Public Bodies in Connection with Web-Based Communication and Dissemination” (A többek között a közigazgatási szervek nyilvántartásaiban és dokumentumaiban szereplő személyes adatok: iránymutatások az ilyen adatok internetes tájékoztatás és terjesztés keretében történő, állami szervek által végzett feldolgozásához) című dokumentumát, amely elérhető az olasz adatvédelmi hatóság weboldalán: <http://www.garanteprivacy.it/garante/doc.jsp?ID=1803707>

<sup>(4)</sup> Ezek az aggályok a személyes adatok tárolásának megszüntetéséhez való általánosabb joghoz is kapcsolódnak, amelynek a személyes adatok védelmére vonatkozó új jogi keretbe történő beillesztéséről jelenleg vita folyik.

<sup>(5)</sup> Ezek az intézkedések és garanciák körébe tartozhat például az adatok külső keresőmotorok segítségével történő indexálásának kizárása.

<sup>(6)</sup> A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport 2006-ban véleményt tett közzé e rendszerekről, amelyben azok adatvédelmi vonatkozásaival foglalkozik: 1/2006. sz. vélemény az uniós adatvédelmi szabályoknak a számviteli, belső számviteli ellenőrzés, könyvvizsgálati kérdések, korrupció, banki és pénzügyi bűnözés elleni küzdelem terén létrehozott belső visszaélés-jelentési rendszerekre történő alkalmazásáról (a munkacsoport visszaélés-jelentésről szóló véleménye). A vélemény megtalálható a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport weboldalán: [http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/index_en.htm)

53. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a javasolt rendelet egyedi, nemzeti szinten továbbfejlesztendő biztosítékokat tartalmaz a jogsértések gyanúját bejelentő személyek védelmével és általánosabb értelemben a személyes adatok védelmével kapcsolatban. Az európai adatvédelmi biztos tudatában van annak, hogy a javasolt rendelet csak a tagállamok által megvalósítandó rendszer főbb elemeit határozza meg. Mindazonáltal az alábbi pontokra is fel kívánja hívni a figyelmet.
54. Más véleményeihez hasonlóan <sup>(1)</sup> az európai adatvédelmi biztos jelen esetben is kiemeli, hogy konkrétan utalni kell a közérdekű bejelentők és az informátorok személyazonossága bizalmas kezelésének tiszteltetésére. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy a közérdekű bejelentők helyzete igen kényes. Az ilyen információkkal szolgáltatók számára biztosítani kell személyazonosságuk bizalmas kezelését, különösen azon személyekkel szemben, akikkel kapcsolatban feltételezett szabálytalanságról tettek jelentést <sup>(2)</sup>. A közérdekű bejelentők személyazonosságának bizalmas kezelését az eljárás minden szakaszában biztosítani kell, amennyiben ez nem ellentétes a bírósági eljárásokat szabályozó nemzeti előírásokkal. Különösen akkor lehet szükség a személyazonosság felfedésére, ha arra a további vizsgálathoz vagy a vizsgálat eredményeképpen indított további bírósági eljáráshoz van szükség (beleértve azt az esetet is, amikor megállapították, hogy szándékosan rosszhiszeműen tettek hamis nyilatkozatot az adott személyről) <sup>(3)</sup>. A fentiekre figyelemmel az európai adatvédelmi biztos ajánlja, hogy a 29. cikk (1) bekezdésének b) pontját a következő rendelkezéssel egészítsék ki: „e személyek személyazonosságát az eljárás minden szakaszában biztosítani kell, kivéve ha a személyazonosság felfedését nemzeti jogszabály – további vizsgálattal vagy bírósági eljárással összefüggésben – kötelezővé teszi”.
55. Az európai adatvédelmi biztos örömmel nyugtázza, hogy a 29. cikk (1) bekezdésének c) pontja mind a jogsértést bejelentő személy, mind pedig a bejelentett személy személyes adatai védelmének biztosítását előírja a tagállamok számára – a 95/46/EK irányelvben meghatározott elveknek megfelelően. Javasolja mindazonáltal a „meghatározott elveknek” kifejezés törlését a szövegből, hogy az irányelvre való utalás átfogóbb és kötelezőbb erejű legyen. Az adatvédelmi jogszabályoknak a rendszerek gyakorlati megvalósítása során történő tiszteltetés tartásával kapcsolatban az európai adatvédelmi biztos különösen hangsúlyozni kívánja a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoportnak a visszaélés-jelentésről szóló 2006. évi véleményében tett ajánlásait. A nemzeti rendszerek végrehajtása során az érintett jogalanyoknak szem előtt kell tartaniuk többek között az arányosság tiszteltetés tartásának szükségességét azáltal, hogy amennyire lehetséges, korlátozzák a bejelentésre jogosult személyek kategóriáit, a vádolható személyek kategóriáit és a jogsértéseket, amelyekkel e személyek vádolhatók; az azonosítható és bizalmas bejelentések előnyben részesítését a névtelen bejelentésekkel szemben; a közérdekű bejelentők személyazonosságának felfedésére vonatkozó szabályok szükségességét, amennyiben a bejelentő rosszhiszemű nyilatkozatot tett; továbbá szigorú adatmegőrzési határidők betartásának szükségességét.

### 3. KÖVETKEZTETÉSEK

56. Az európai adatvédelmi biztos üdvözli, hogy a javasolt rendeletben figyelmet fordítottak az adatvédelemre.
57. Az európai adatvédelmi biztos a következő ajánlásokat teszi:
- A 13. cikkben meg kell határozni a bennfentesek jegyzékének célját,
  - A 17. cikk (2) bekezdésének e) pontjában a magánterületre való belépésre vonatkozó hatáskör kapcsán általános követelményként kell szerepeltetni az igazságügyi szerv előzetes engedélyét,
  - A 17. cikk (2) bekezdésének f) pontjában a telefon- és adatforgalmi nyilvántartások bekérésére irányuló hatáskörrel kapcsolatban általános követelményként kell szerepeltetni az igazságügyi szerv előzetes engedélyét, valamint a hivatalos határozatot, amelyben meghatározzák a következőket: (i) a jogalap, (ii) a bekérés célja, (iii) milyen információkat kérnek be, (iv) a határidő, amelyen belül az információkat át kell adni, és (v) a címzett joga arra, hogy a határozat felülvizsgálatát kérje a Bíróságtól,

<sup>(1)</sup> Lásd például az európai adatvédelmi biztos 2011. április 15-i véleményét az Unió éves költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, valamint 2011. június 1-jei véleményét az OLAF által folytatott vizsgálatokról; mindkét vélemény elérhető a következő weboldalon: <http://www.edps.europa.eu>

<sup>(2)</sup> A belső jelentéstevő személyazonossága bizalmas kezelésének fontosságára az európai adatvédelmi biztos már a 2010-0458. sz. ügy kapcsán 2010. július 30-án az európai ombudsmanhoz írott levelében (lásd az európai adatvédelmi biztos honlapját: <http://www.edps.europa.eu>) is felhívta a figyelmet. Lásd még az európai adatvédelmi biztosnak az OLAF belső vizsgálatairól szóló, 2012. február 3-i, 2006. június 23-i előzetes ellenőrzésről szóló véleményét (a 2005-0418. sz. ügy), valamint az OLAF külső vizsgálatairól szóló, 2007. október 4-i előzetes ellenőrzésről szóló véleményét (a 2007-47., 2007-48., 2007-49., 2007-50. és 2007-72. sz. ügy).

<sup>(3)</sup> Lásd az Unió éves költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló 2011. április 15-i véleményt, amely a következő címen érhető el: <http://www.edps.europa.eu>

- Meg kell határozni a távközlési szolgáltató vagy befektetési vállalkozás meglévő telefon- és adatforgalmi nyilvántartásainak azon kategóriáit, amelyeket az illetékes hatóságok bekérhetnek, és korlátozni kell a 17. cikk (2) bekezdésének f) pontját a távközlési szolgáltatók által a 2002/58/EK irányelv keretében szokásosan feldolgozott (birtokolt) adatokra,
- A 29. cikk (1) bekezdésének b) pontjához a következő rendelkezést kell csatolni: „e személyek személyazonosságát az eljárás minden szakaszában biztosítani kell, kivéve ha a személyazonosság felfedését nemzeti jogszabály – további vizsgálattal vagy bírósági eljárással összefüggésben – kötelezővé teszi”,
- Tekintettel az e véleményben kifejezett kétségekre, meg kell vizsgálni a szankciók kötelező közzétételére javasolt rendszer szükségességét és arányosságát. A szükségesség és arányosság vizsgálatának eredményére is figyelemmel mindenképpen megfelelő garanciákról kell rendelkezni, amelyek biztosítják az ártatlanság véelmét, az érintett személyek tiltakozáshoz való jogának tiszteletben tartását, az adatok biztonságát és pontosságát, valamint azok megfelelő idő elteltével történő törlését.

Kelt Brüsszelben, 2012. február 10-én.

Giovanni BUTTARELLI  
*az európai adatvédelmi biztos helyettese*

---